

Bu kitap üç kişiye *ithaf* edilmiştir:

ATATÜRK - BAYAR - ADNAN MENDERES

CELAL BAYAR:

(Tercüman 24 Nisan 1981)

“Atatürk özel ve kamu sektörü diye tefrik etmezdi. Hepsini aynı ehemmiyette görürdü. Onun için **“memleketin umumi iktisadiyatı”** vardı ve mühim olan **yapmak ve yaptırmaktı**. Atatürk sosyalist değildi, kendisi beyanatında reddeder ve ilave eder:

“18. ve 19. Asırda moda olan sosyalizm ve liberalizme bağlı değiliz...”

“Türkiye geri kalmıştır, medeni memleketlerle aramızdaki mesafe artmıştır, onun için biz kendi ihtiyaçlarımızı esas alarak, kaybolmuş zaman ve mesafeyi kısa zamanda kapatmalıyız.”

Atatürk Türk milleti ve ülkesi için yapabileceği her şeyi yapmış, **“kaybolmuş zaman ve mesafeyi” kapatmak için “4 Senelik 3 Numaralı Planı” hazırlatmış** ve 1 Kasım 1937 günü TBMM Açış Nutku’nda millete vaat ettiği yepyeni hedefleri içeren bu planın “Ekonomik Seferberlik” anlayışı ile gerçekleştirilmesini yalnız istemekle kalmamış, 1 Kasım 1938 Nutku’nda bu hususu TBMM’ne vasiyet olarak bırakmıştı. Gözlerini huzur içinde kapadı.

ADNAN MENDERES:

“Neler yapacağımızı bu toprak haykırıyor bize.... **Medeni bir ülkede olanlardan eksik ne varsa hepsini, hepsini sırasıyla yapacağız**. Yol yok. Köprü yok. Yapacağız. Köye su, yol getireceğiz. Toprak verimsiz, artırma çarelerini arayacağız. Topraksız köylüye toprak vereceğiz. Ev yok. Çimento sanayi. Gıda yok. Başta şeker, gıda sanayiini kuracağız. Giyecek az. Mensucat fabrikalarını artıracacağız. Sanayinin temeli olan demir işletmelerini, fabrikalarını genişleteceğiz, artıracacağız. Elektrik yok. Santraller yükselteceğiz. Okul yok. Yapacağız. İşçinin geleceğine güvenle bakmasını sağlayacağız.” (Samed Ağaoğlu’nun “Arkadaşım Menderes” kitabı Sf. 104-107)

“Bu memleketi geri ... iktisaden gelişmemiş memleket olarak bırakan, ... şimdiye kadar bu memlekette iktisadi yatırımların yapılmamış olması hadisesi değil midir?... Devası olmayan hastalık, işte bu yatırımsızlıktır. Yatırımsız kalan bir memleketin ati için bir zerre ümit dahi beklemeye hakkı yoktur.... İçinde bulunduğumuz medenî camiada asırlarca geri kaldığımız mevkiden, ileri memleketlerin medeniyet ve refah seviyesine mutlaka ulaşacağız.” (21.8.1948 - TBMM)

14 Mayıs’tan hemen sonra Bayar, Menderes’i Anıt Kabir inşaatına götürdü. Anıt Kabir Cumhuriyet’in 30. yılına (10 Kasım 1953) yetiştirilecekti. *Yetiştirildi*.

4 Senelik 3 Numaralı Plan’daki (1938 Planı) yatırım projeleri gerçekleştirilecekti. *Gerçekleştirildi*. On yılda, Bayar’ın 1938 Planı’ndaki hedeflerin beş misli **yatırım** yapıldı.

Menderes “yapacağız” dediklerinin çoğunu ve her ne pahasına olursa olsun yatırım yaptı. Yukarıda alıntılıdığım, 21 Ağustos 1958 günü, 4 Ağustos Para Operasyonu’ndan birkaç gün sonra, TBMM’de yaptığı konuşmada hala daha yatırım yaparak ileri memleketlerin medeniyet ve refah seviyesine mutlaka ulaşacağımızın altını çiziyordu.

Atatürk, Bayar ve Menderes’in, yatırım ve medeni ülkelerin seviyesine ulaşmak bağlamındaki kullandıkları sözcükler de heyecan da aynı. İşte “eksen” (çizgi) budur

Menderes gözlerini huzur içinde kapayamadı. Türk milleti Menderes’e borçlu kaldı. Bu kitap ile borcun küçük bir bölümünü ödemeye çalışıyor ve çala kalem yazılmış *masallara* karşı gerçekleri ortaya koyuyorum. Kitabı ithaf ederken huzurlarında saygı ile eğiliyorum. Mehmet Arif Demirel..... **7 Ocak 2005**

**“Medeni bir ÷lkede olanlardan eksik ne varsa hepsini,
hepsini sırasıyla yapacağız; devası olmayan hastalık ... yatırımsızlıktır”**

İÇİNDEKİLER

İTHAF - Bu kitap ATATÜRK - Bayar - Menderes'e ithaf edilmiştir	
ÖNSÖZ: Faruk BİRTEK, Prof. Dr., Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü.....	2
ÖZET TARİHÇE - 10 Kasım 1938 - 21 Kasım 1961.....	5
KAYNAKÇA	6
GİRİŞ - MASAL NASIL YAZILIR? KRONOLOJİLER & MASALLAR.....	7

MASALLAR

Şevket Süreyya AYDEMİR - ATATÜRK günün 24 saati alkol tesiri altında olduğu için mi İsmet Paşa'yı başbakanlıktan uzaklaştırdı?.....	13
BAYAR'ın 1954 ABD Seyahati - 1954 yılında Dünya bankası'nın Ankara bürosunu kim, neden kapattırdı?.....	36
Prof. Dr. Sami GÜVEN - 14 Mayıs'tan sonra sanayileşmekten vaz mı geçildi?.....	63
Prof. Dr. Şevket PAMUK - DP, tarım ağırlık bir kalkınma stratejisini sürdürmedi ise nasıl oldu da tarımsal üretim on yılda % 118 arttı?.....	72
Tevfik ÇAVDAR - Yazarın iddiasına göre "küçük ölçekli" ATAŞ rafinerisi, ikinci büyük rafineriden (İPRAŞ) 3 kat daha büyük değil miydi?.....	80
Kemal KURDAŞ - 14 Mayıs öncesi Türkiye hiç dış kredi (veya bağış vs) almadı ise Marshall Planı çerçevesindeki tahsilatlar ne idi?.....	99
Günal KANSU - Türkiye'nin ilk koalisyonu Yassıada duruşmaları devam ederken AP'siz mi kuruldu?.....	102
Prof. Dr. Oktay YENAL - 14 Mayıs öncesi Türkiye'de başkanlık sistemi mi vardı ki İnönü hem cumhurbaşkanı hem de hükümet başkanı olabilsin?.....	110
Prof. Dr. Korkut BORATAV - DP dönemi gerçekten altın yıllar mı idi?.....	113
Prof. Dr. Özhan ULUATAM - Tarihçi olmayan bilim adamı kronoloji yazarsa bakın ne oluyor? Tarihler ve olaylar karmakarışıyor.....	122
Doç. Dr. Yılmaz GÜLCAN- Doç. Dr. Erkan ŞENŞEKERCİ - ATATÜRK İLKELERİ kitabında Ermeni genelev işletmecisi Manukyan ne arıyor? O da mı Atatürkçü olmuş?..	126
Behçet Kemal ÇAĞLAR - 1961 yılında Gürsel'in kontenjanında Kurucu Meclis'e atanan şair ATATÜRK'ün Hatay ile ilgili olarak Mersin'e hangi yıl gittiğini bilmiyor muydu?..	129
Haluk ŞEHİSUVAROĞLU - Ünlü tarihçinin ATATÜRK ile ilgili verdiği bütün tarihler neden yanlış?.....	131
Cahit KAYRA - ATATÜRK, Savarona'da sağlık sorunları ile uğraşırken Ankara'da Türk Ocağı salonunda kaçamak zeybek mi oynadı, 1938 yılı Haziran ayında?.....	135
İshak ALATON - Her dönemde nabza göre şerbet veren işadamı Menderes'in kemiklerini sızlatıyor.....	137

ATATÜRK-CUMHURİYET KRONOLOJİLERİ

İslam Ansiklopedisi (1946) - T.C. Kültür Bakanlığı (1978) - Atatürkçü Düşünce Derneği Bu üç kronolojiye göre ATATÜRK son yıllarında boş oturmuş. Ayrıntıları aynı olan bu üç kronolojiyi yazarların listesi şaşırtıyor.....	141
Hürriyet Gazetesi de kronoloji yazarsa ortaya böyle bir şey çıkıyor.....	144
Akdeniz Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Kulübü.....	145
Prof Hakan Yılmaz - B.Ü.	146
İstanbul Emniyet Müdürlüğü - Düzce Emniyet Müdürlüğü - Emniyet Müdürlüklerinin başka işleri mi yok ki böyle garip web sayfaları düzenliyorlar?.....	147
Atatürk'ün 5 Eylül 1938 tarihli Vasiyetnamesi.....	148
SONUÇ ve SONUÇ TABLO.....	150
Tablolar - Ekler.....	157

ÖZET TARİHÇE

10 KASIM 1938 – 21 KASIM 1961

10 Kasım 1938	ATATÜRK vefat ediyor
11 Kasım 1938	İsmet İnönü Cumhurbaşkanı, Bayar 2 inci kez Başbakan oluyorlar
25 Ocak 1939	Bayar'ın istifa ediyor. Refik Saydam Başbakan oluyor
31 Mart 1939	BKK ile 4 Senelik 3 Numaralı Plan iptal ediliyor
1 Eylül 1939	İkinci Dünya Savaşı başlıyor
19 Mart 1945	SSCB'nin <i>şifahi</i> notası: 1925 Antlaşması'nı fesih ediyoruz
8 Mayıs 1945	Avrupa'da savaşın sona eriyor
7 Haziran 1945	Sovyet talepleri: Kars-Ardahan ve Boğazlar'da üs ve ortak yönetim
7 Ocak 1946	Demokrat Parti'nin kuruluyor

1946 – 1950 arasında Amerika'dan Türkiye'ye gelenler:

5 Nisan 1946	Missouri gemisi ile merhum büyükelçi Ertegün'ün kemikleri
Nisan 1947	Max Weston Thornburg (Raporu: Şubat 1949)
1947	Hilts (Önerileri: Karayolları Genel Müdürlüğü – 22 500 km karayolu)
Haziran 1950	Dünya Bankası Barker Heyeti (Raporu: 15 Mayıs 1951)

---

14 Mayıs 1950	Genel Seçimler – DP % 55.22 ile iktidara geliyor (CHP % 39.59)
22 Mayıs 1950	Bayar Cumhurbaşkanı, Menderes Başbakan oluyorlar
25 Temz 1950	Hükümet Kore'ye asker (4500 kişilik tugay) gönderme kararı alıyor
19 Eylül 1951	Türkiye'ye NATO'ya üye olmak üzere davet ediliyor
18 Şubat 1951	Türkiye NATO'ya üye oluyor
18 Ocak 1954	Bayar'ın ABD gezisi başlıyor (Dönüşü 10 Mart 1954)
2 Mayıs 1954	Genel Seçimleri yine DP kazanıyor (DP % 58.42 – CHP % 35.11)
27 Ekim 1957	Genel Seçimleri, oy kaybına rağmen, DP kazanıyor (DP % 47.70 – CHP % 40.82 – CMP % 7.19 – Hürriyet P: % 3.86)
4 Ağustos 1958	Para Operasyonu yapılıyor: % 221 Devalüasyon - 359 milyon Dolar kredi, yaklaşık 400 milyon Dolar borç erteleniyor Bu operasyondan sonra enflasyon 1959 yılında % 20, 1960 yılında ise % 5 oluyor
27 Mayıs 1960	Askeri Darbe yapılıyor – DP iktidardan uzaklaştırılıyor Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanlar ve tüm milletvekilleri Yassıda'ya gönderiliyorlar – Milli Birlik Komitesi (MBK) Yönetimi alıyor – Gürsel Devlet Başkanı oluyor
14 Ekim 1960	Yassıda'da duruşmalar başlıyor
6 Ocak 1961	Kurucu Meclis açılıyor – 1946 yılında İslam Ansiklopedisi için Atatürk Makalesini ve Kronolojisi'ni yazanlardan Enver Ziya Karal 1961 Anayasası'nı yazacak Kurucu Meclis Anayasa Komisyonu Başkanı oluyor. Doğan Avcıoğlu Anayasa Komisyonu üyesi!
15 Eylül 1961	Yassıda'da Kararlar açıklanıyor: 15 idam kararı – Nürnberg'de 12 idam kararı vardı, 6 milyon Yahudiyi katleden Nazilere karşı
16 Eylül 1961	İnfazlar: Zorlu ve Polatkan idam ediliyorlar
17 Eylül 1961	İnfaz: Menderes idam ediliyor
15 Ekim 1961	Genel Seçimlerde DP'nin yerine kurulan AP artı YTP % 48.4, oy alırken CHP % 36.7'de kalıyor.
20 Kasım 1961	Türkiye'nin ilk Koalisyon Hükümeti kuruluyor: CHP - AP

KRONOLOJİLER VE MASALLAR

Beş bilim adamı, dört bürokrat-politikacı, üç tarihçi yazar ve bir işadamının yayımladıkları kitaplarda maddi hatalar da içeren, hayal ürünü, ya da bilinçli olarak gerçekleri çarpıtarak yazdıkları ile benim bunlar hakkında yaptığım yorumları, bir süredir, ayrı ayrı spiral ciltleyerek, ilerde yayımlamak üzere saklamıştım. ¹

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'nın 2004 yılı haziran ayında yayımladığı "Planlı Yıllar - DPT'nin Öyküsü" başlıklı kitapta Bayar'ın 1954 ABD seyahati hakkında son derece yanlış bilgilerin verilmiş olması nedeni ile o seyahati ve özellikle Dünya Bankası temsilcisinin Bayar'ın emri ile Türkiye'den kovulduğu iddiasını ayrıntılı bir şekilde inceledim: "Bayar'ın 1954 ABD Seyahati"

Menderes'in konu ile ilgili açıklamaları; hem Dünya Bankası Barker Heyeti'nin Türkiye için çizdiği *dar ölçekli* kalkınma modelini hem de DP'nin bir baraj daha yapabilmek, yeni bir termik santrali ya da sanayi işletmesi kurabilmek için nasıl çırpındığını ve Dünya Bankası'nın bu çabalara karşı çıktığında gösterdiği tepkiyi anlatmak bakımından önemlidir.

Adı Pieter J. Lieftinck olan Dünya Bankası temsilcisinin Türkiye'den ayrılmasını bir yazı ile isteyen Celal Bayar değil, T. C. Başbakanı Menderes'tir. "Hesabını Allahın huzurunda vermeye hazırım" demiş, Meclis kürsüsünde, 1958 yılında.

Lieftinck olayı ile ilgili çalışmam ile *masal* dizisine bir nokta koymuştum. 4 Eylül 2004 günü spiral ciltlerdeki yazıların birer suretini bir klasöre yerleştirdim ve gruplandırımdım: 5 bilimadamı, 4 bürokrat, 3 tarihçi yazar ve bir işadamı. Aralarında ortak bir payda var mı, diye baktım. Bu soruyu ilk kez soruyordum. Vardı. Sanayici işadamından tutun, tarihçi yazarlara kadar bu on dört (Sn. Boratav ile birlikte) kişi Sol'un değişik kesimlerinde yer almış kişilerdi. Uç soldan merkez sola kadar. Bunlara bir de Sn. Tevfik Çavdar ile ilgili eleştirinin ekinde yer alan Doğan Avcıoğlu'nun Bayar-Atatürk parantezinde yazdığı "yalan"^{1 2} da eklersek, sayı on beşe ulaşıyor.

Bu kitabın kronoloji bölümü ise bir alem. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün web sayfasındaki Atatürk kronolojisi ciddiyyetle çok uzak (ekstra light) idi. Benim girişimim sonucu kaldırdılar. Kaldırılan sayfayı bir ibret örneği olarak sakladım.

Kültür Bakanlığı'nın yayımladığı "Mustafa Kemal ATATÜRK" albümüne ek olarak yamayan kronoloji de son derece eksik. Bu kronolojinin kaynağı ise tek sözcük ile şaşırtıcı: İslam Ansiklopedisi'nin onuncu fasikülündeki Atatürk makalesinin ³ ekindeki kronoloji. Kültür Bakanlığı bu kronolojiyi kaynak göstermeden almış ve 75 inci yıl prestij albümüne eklemiş. Sonra da nereden aldığını *unutmuş!* Bugün Bakanlıkta albümdeki kronolojinin

---

¹ Sn. Boratav'ın DP ile ilgili makalesi "masal" dizisi dışındadır.

² Bu kitapta "yalan" sözcüğünü iki kez kullandım. Eleştiri aldım. "Saptırma" daha uygun olur, diyenler oldu. Ben yazar olarak kitabın sorumluluğunu üzerime alıyorum ve "yalan" a "yalan" demeyi yeğliyorum. Örneğin, Doğan Avcıoğlu bile bile yalan yazacak, ben nezaket kurallarına saygılı kalarak "yalan" ına "saptırma" diyeceğim. Bunu kabul edemiyorum. Bu ülkede bilinçli olarak "yalan" yazanlara *bence* "DUR" demek gerekiyor. Bu kitabın bir amacı da bu. (Bkz. TDK'nın "masal" tanımlaması, Sf. 7)

³ İslam Ansiklopedisi'ndeki Atatürk makalesi ile ilgili olarak Bkz. Ek 1

kaynağını bilen bir kişiye rastlamadım. Atatürk'e saygısızlık olarak yorumladığım bu kronolojiyi bakınız kimler yazmış, 1945-1946 yıllarında:

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Salih Omurtak

Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı (1939-1946) İhsan Sungu

Prof Dr Enver Ziya Karal

Faik Reşit Unat, Tarihçi-Coğrafyacı

Uluğ İğdemir, Türk Tarih Kurumu Yöneticisi

Albay Enver Sökmen ⁴

Masal yazarları hakkında yazdığım eleştiriler kendilerine (hayatta olanlara) gönderilmişti. Sn. Boratav hariç hiç birinden bir cevap veya karşı eleştiri gelmedi. Sn. Boratav ise cevap vereceğini yazdı ama *cevabı* yazmadı - 10 ay oldu. Hala bekliyorum.

Atatürk-Bayar ve Demokrat Parti hakkında eksik, yanlış ve karşıt yazmak, dezenformatif bilgiler vermek (KGB yöntemidir) elli yıldır sürüyor.

Kronolojilerde Atatürk'ün son yılları, alay edercesine *eksik* veriliyor. Şevket Süreyya Bey Tek Adam'da Bayar'ın başbakan olduğunu bir dipnotta tek bir cümle ile vermiş. İkinci Adam'da İnönü'nün başbakanlıktan uzaklaştırılması olayını ayrıntılı bir şekilde yazdıktan sonra bu olayı Atatürk'ün hasta, yalnız, sinirli ve günün 24 saatinde alkol tesiri altında bulunmasına bağlamış. Daha sonra, vefatından önce ilgili paragrafı değiştirmiş ve alkol parantezini kaldırmış. Bu bilgi Remzi Kitabevi'nden. İlk baskılarda alkol parantezi var, yeni baskılarda yok. Eski baskıları okuyanlar Atatürk'ün son yıllarında günün 24 saatinde alkol tesiri altında olduğunu okudular ve de inandılar... Çünkü yıllardır kimse aksini savunmadı?

Türkiye'nin iktisat tarihini yazan bilim adamları, 11 Kasım 1938 - 14 Mayıs 1950 arasındaki olumsuzlukları "Savaş" mazereti ile geçiştiriyor ve ardından yukarıda bahsedilen KGB yöntemleri ile DP'ye yükleniyorlar.

Örneğin, Prof. Sami Güven'e göre 1950 yılından başlayarak sanayileşmekten vazgeçilmiş. Yine Prof. Sami Güven'e göre Hilts Raporu'nda (1947-48) önerilen 20 bin km karayolu yapımı teknelci Amerikan otomotiv şirketlerinin çıkarları ile ilişkili imiş. Oysa 14 Ağustos 1946 günü Hükümet Programını okuyan Başbakan Recep Peker de 20 bin km iyi vasıfta karayolu vaat etmiş. Keza, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü 1 Kasım 1941 günü TBMM Açış Nutku'nda karayolu yapımının önemine işaret etmiş. İnönü ve Peker de mi teknelci Amerikan otomotiv şirketlerinin çıkarlarını düşünmüşler, Hilts Raporu'ndan çok daha önce?

Bu kitapta yazdıklarını irdelediğim bilim adamları bir koro halinde DP döneminin gerçek göstergelerini gizleyerek, yanlış veriler göstererek (tam bir dezenformasyon) DP'yi suçlayan yorumlar yazmışlar. Yazmaya devam ediyorlar.

Hazine Genel Müdürlüğü yapmış Sn. Kemal Kurdaş, örneğin, 14 Mayıs ⁵ öncesi (CHP Hükümetleri tarafından) bir kuruş dış kredi ya da bağış alınmadığını yazmış. Oysa 14

---

⁴ Enver Sökmen daha sonra emekli tuğgeneral olarak Kurucu Meclis'e girmiş - CKMP kontenjanından. 1917 yılında Harp Okulu'nu birincilikle bitirmiş. 1943 yılında daha binbaşı iken İnönü Ansiklopedisi'nin yayın kurulunda Genelkurmay'ı temsil etmiş.

Mayıs öncesi alınan kredi ve bağışların toplamı 500 milyon Dolar. Çoğunun antlaşmasının altında *kendi* imzası var!

İşte bu kitapta Atatürk - Bayar - DP ekseninde sürdürülen “gerçekleri çarpıtma, eksik gösterme ve bilinçli olarak yanlış yazma” kampanyasına DUR demeye çalışıyorum.

Kitapta yer alan gerçekten çok çarpıcı olan örnekleri okurken okuduklarınıza inanmayacaksınız. Örneğin “konu ile ilgili saygın akademisyenlerin okuduktan sonra yayımlandığını” anladığımız ⁶ Sn. Günel Kansu’nun DPT kitabına göre Türkiye’nin ilk koalisyonu, 1961 yılı başlarında, başka deyimle daha Kurucu Meclis 1961 anayasasını yazarken ve Yassıada’da oynanan orta oyunu sürerken, kurulmuş. Ve bu koalisyonda Adalet Partisi yer almamış. Bunlar tabii ki, çok yanlış. 1961 seçimleri o yılın başlarında değil, Yassıada’da verilen idam kararları infaz edildikten (16-17 Eylül) sonra 15 Ekim’de yapılmış ve askerinin siyasetin içine daldığı kapkaranlık geçen yaklaşık bir ay sonra **20 Kasım 1961 günü de Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk koalisyonu CHP-AP arasında kurulmuştu**. Eski Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, ilk Koalisyon Hükümeti’nin Başbakan olmuştu.

Bu kitap bir anlamda, “Yazdıklarınızı düzeltmek ve okurlarınızdan özür dilemek için sizlere bir fırsat sunuyoruz. Değerlendirin bu fırsatı” mesajını içermektedir. Ancak mesajlar iki kutupludur. Birileri verir, karşı taraftakiler de alırlar? Umarım benim kendilerine gönderdiğim spiral ciltlere karşı suskun kalan sayın yazarlar bu kez mesajı alırlar, değerlendirirler.

Mehmet Arif Demirer .....7 Ocak 2005

***

---

⁵ Bkz. “Teknik Açıklamalar” Madde 9, Sf. 11

⁶ Türkiye İş Bankası cevabi yazısı - Bkz. Ek 7

SONUÇ

Bu kitaptaki Kronolojilerin ve Masalların ortak bir eksenini (çizgisi) var :

“ATATÜRK - BAYAR - DEMOKRAT PARTİ”

Bu ekseninde şu ortak unsurlar hemen göze çarpıyor:

* Yazarlar Atatürk'ün son yıllarını gizlemişlerdir. TEK ADAM'da, Bayar'ın başbakanlığa getirilmesi olayı kısa bir dipnot bilgisidir. ¹ Bu kitapta Atatürk'ün son yılı (1938), hastalığı dışında, hemen hemen hiç yoktur.

Atatürk ve Bayar; 10 Kasım 1937 - 10 Kasım 1938 tarihleri arasında, Atatürk'ün, 1 Kasım 1937 tarihli Nutku'nda milletine vaat ettiği yepyeni hususları bir kalkınma planına dönüştürmüşlerdir: 4 Senelik 3 Numaralı Plan. Konu ile ilgili kitapların yüzde doksanında bu plan, sehven, İkinci Sanayi Planı olarak tanımlanmıştır.

4 Senelik 3 Numaralı Plan Atatürk ile ilgili kronolojilerin hiçbirinde YOKTUR:

TEK ADAM'da da YOKTUR.

* Şevket Süreyya Bey, İKİNCİ ADAM'da bu planı karmakarışık bir şekilde anlatmış ve 31 Mart 1939 günü imzalanan bir Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile iptal edildiğini itiraf etmiştir. İptal emrini verenler devrin Cumhurbaşkanı ve Başbakanıdır. Emri icra eden (yürüten) ise Şevket Süreyya'dır. Bu konu Şevket Süreyya Bey ile ilgili bölümde işlenmiştir.

Şevket Süreyya Bey ile başlayan ve Sn Günal Kansu ile noktlanan “Masal” yazarları (13 kişi) çok değişik insanlardır. Ortak yanları, “Atatürk - Bayar - DP” çizgisinde gerçekleri çarpıtmak ve/veya gizlemektir. Bu dezenformasyon ve gizleme operasyonunun odak noktasında ise **4 Senelik 3 Numaralı Plan** yatmaktadır. Nedir “4 Senelik 3 Numaralı Plan” ?

19 Eylül 1938 tarihli ULUS Gazetesi'ne bakınız (karşı sayfa). Manşette bir mesaj var :

“EKONOMİK SEFERBERLİĞİMİZ”

Bu iki sözcük Atatürk'e aittir: 17 Eylül günü Dolmabahçe'de, doktorların içeriye gönderdikleri Bn Afetinan'a ² “Gel bak sen de dinle, Bayar çok mühim ve güzel şeyler anlatıyor. Bunlar insanı yormaz. Bilakis canlandırır” diyen Atatürk, Bayar'a dönerek,

“Yakında fırtına kopacak. Memleketin **bütün menabii kuvvesini seferber ederek** gerçekleştirin bu yatırımları ki, iktisaden kuvvetli olalım” demiştir.

İşte Atatürk'ün vizyonu: “**İktisaden kuvvetli olmak**”

Daha önce de, 17 Kasım 1937 günü Pertek'te, bir başka hedefi, bir başka görüşünü, açıklamıştı: “20 şeker fabrikası” ve “Şeker, ekmek kadar kolay alınır hale gelsin ki, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları iyi beslenebilsinler.” O tarihte Türkiye'de dört şeker fabrikası vardı. Yıllık üretim 60 bin tondu.

Biraz dikkatle incelendiğinde görülecektir: 4 Senelik 3 Numaralı Plan ile DP'nin 14 Mayıs - 27 Mayıs döneminde gerçekleştirdiği yatırımlar **içiçedir**. Çoğu projeler aynıdır. Başka deyim ile **Demokrat Parti, Atatürk'ün 12 yıldır bekletilen son kalkınma planını uygulamıştır**.

¹ Bkz. Tek Adam 3. Cilt 17. Baskı Sf. 355

² Bayar bu konuyu 1981 yılında Tercüman söyleşisinde daha değişik anlatmıştır. Genel Sekreter Hasan Rıza zaten odadır. (Bkz. Sf. 95) Doktorların içeri gönderdikleri Ayşe Afetinan'dır. Gerek Hasan Rıza gerekse Ayşe Afetinan hatıralarında bu olayı Bayar'ın 1955 yılında Atatürk ile ilgili anılarında yazdığı ve yukarıda verdiğim gibi yazmışlardır. Bayar 1981 yılında (98 yaşında) olayın özünü doğru, odayı giren kişiyi ise yanlış hatırlamıştır.

Aradaki fark ölçektir. 1938 Planı savaş öncesi ölçülerinde ve dört yıllıktı. Dört yılda başarılabilecek projeleri içeriyordu: İki termik santral, üç liman, dört şeker fabrikası, gibi.

DP ise; İkinci Dünya Savaşı sonrasında değişen dünya koşullarını da dikkate alarak on yılda, üç termik santral, beş baraj, on üç şeker fabrikası, on dokuz çimento fabrikası ve on liman ile başlamıştı, Türkiye'nin çehresini değiştirme işine. Ayrıca Karabük'teki darboğazlar giderilecek ve haddehanenin üretimi % 300 artırılabilecekti. 14 Mayıs'ta "Hedefler" böyleydi.

On yıl sonra 1960 yılında Türkiye'nin Hedefler'i büyük ölçüde değişmiş ve büyümüştü:

310 milyon Dolarlık bir yatırımı gerektiren Ereğli Demir Çelik tesisleri. 130 milyon Dolar dış kredili, yabancı sermayeli, dev kuruluş. Şirketin tescil tarihi 11 Mayıs 1960 idi. Tescil işlemlerini birisi bizzat takip etmişti: Başbakan Adnan Menderes! Şirketin yönetim kurulunda kamu hisselerinin temsilcisi ise CHP'li Vehbi Koç idi. ³

1950 yılının 8 bin ton/yıl kapasiteli **küçük** Batman rafinerisi yerine yine Batman'da, yapım sözleşmesi 1953'de imzalanan, 1955'de üretime geçen 330 bin ton/yıl kapasiteli yeni rafineri, 1960 yılında % 100 tevsi edilmişti: 660 bin ton/yıl. 660 bin ton/yıl, Türkiye'nin 1 729 bin tona çıkmış petrol ürünleri tüketiminin üçte birine ancak yetmekteydi. Batman'da lpg üretimi yoktu. Köyde yemek pişiren Türk kadını hala ortaçağda yaşamakta ve tezek yakmaktaydı.

1960 yılında, 27 Mayıs öncesi, Başbakan Adnan Menderes iki rafinerinin temelini atmıştır :

Mersin ATAŞ	3.2 milyon ton/yıl
İzmit İPRAŞ	1.0 milyon ton/yıl

İPRAŞ 1961, ATAŞ 1962 yılında üretime geçecek ve ATAŞ'ta üretimi başlayan lpg sayesinde Türk kadını, bir gecede Orta Çağ'dan 20. yüzyıla adım atacaktır. 1955 yılına kadar sahip olduğumuz 8 bin ton/yıl rafinaj kapasitesi, 1962 yılında 4860 bin tona çıkmıştı.

Menderes'in tutkusu idi: 1 milyon ton çelik, 5 milyar kwsaat elektrik enerjisi, 4 milyon ton çimento ve 5 milyon ton petrol ürünü üretimi. 1965 yılında hepsi gerçekleşmişti.

Son Posta yazarı, CHP Milletvekili Muhittin Birgen, 1938 Planı hakkında yazdığı makalede (Son Posta 22 Eylül 1938) "8 Sene sonra Türkiye tanınmaz hale gelecektir" demişti. ⁴ 1960 Türkiye'sini, 1950 ile kıyaslarken, gerçekten iki ayrı ülkeye baktığınızı fark edersiniz.

27 Mayıs'ta devam eden yatırımların tamamlandığı (bunlara 27 Mayıs'tan 1965 yılına kadar yeni bir proje eklenmemiştir) 1965 yılı ise daha da başkadır. Türkiye artık *sanayileşebilecek* düzeye (Menderes'in hayal ettiği düzeye) gelmiştir: Yeterli çimentosu ve çeliği vardır. Buzdolabı üreticisi ithal saç beklemek zorunda değildir, artık. Türkiye Fuel Oil ile tanışmıştır. O tarihte çok ucuz ve kolay yakılan bir yakıttır Fuel Oil.

1965 yılında köydeki vatandaş da şeker yiyebilmektedir. Köydeki kadın da lpg sayesinde hem tezekten kurtulmuştur, hem de bütün gününü yemek pişirmek için mutfakta geçirmemektedir; lpg ile yemek pişirmek çok daha az vakit aldığı için .

Yollar, limanlar, silolar yapılmıştır. İthalatın da, ihracatın da alt yapısı (mükemmel olmasa bile) vardır artık. 1950 yılında bunlar yoktu. Bu bilgilerin tümü DİE yayınlarında bulunmaktadır. *Masal* yazarları ise, nedense, görmezler bu bilgileri. Örneğin Sn. Tefik Çavdar, "küçük ölçekli ATAŞ rafinerisi" diye yazmıştır, masalında.

---

³ "Hayatta altına imza attığım en büyük projedir." diye yazmıştır Vehbi Koç: 2.8 milyar TL

⁴ 8 değil 13 yıl sonra da görünümü veya refah seviyesi değişmemiştir, Türkiye'nin

Hatırlatayım. Tevsi sonrası Batman 660 bin ton, İPRAŞ 1 milyon ton, ATAŞ ise 3.2 milyon ton kapasiteli kuruluşlardı.

Masal yazarları (27 Mayıs sonrası genel siyasi durum öyle gerektirdiği için) DP'yi, Atatürk'ün karşısında bir siyasi parti olarak göstermişler, DP iktidarının ekonomik performansını ise yerden yere vurmuşlardır. ⁵ Temel hedefleri Atatürk-Bayar- DP çizgisini vatandaşın bilincinden de bilgisinden de silmektir.

Burada bir saptama yapmak istiyorum. 10 Kasım 1953 günü Anıtkabir'in açılış töreninde ön taraftaki merdivenlerde nöbet bekleyen izciler arasındaydım. O günün tüm heyecanını bizzat yaşadım. Şu hususları çok iyi hatırlıyorum:

* DP (Bayar - Menderes) uzun süre sürüncemede kalan Anıtkabir inşaatını üç yılda tamamlatarak Cumhuriyet'in otuzuncu yılında Atatürk'ü vatan toprağına kavuşturmuştu.

* Selanik'te boş duran "Ev" Bayar'ın talimatı ile on ayda "müze"ye dönüştürülmüştü. Bu işi yapmak üzere Enver Ziya Karal (ve eşi) görevlendirilmişti, Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri tarafından.

* Atatürk Kanunu çıkarılmıştı - 25 Temmuz 1951

* Dini siyasete alet ettiği gerekçesi ile Millet Partisi kapatılmıştı - 8 Temmuz 1953

Bu ortamda, 10 Kasım 1953 günü gerçekleştirilen muhteşem tören ortamında Atatürk-Bayar-DP çizgisinin varlığı tartışılmazdı. Elli yıl sonra bu çizgi yok. 27 Mayıs'tan sonra kazındı. **İşte bu kitabın temel amacı elli yıl önce var olduğunu bizzat yaşadığım bu (benim için çok önemli olan) çizgiyi yeniden belirgin bir konuma getirmektir. Bugün izi bile yok.**

Atatürk-Bayar-DP çizgisini kazıyarak yok edenler önemli ölçüde başarılı olmuşlardır. ⁶ Öyle ki, 27 Mayıs sonrasında sergilenen hukuk rezaletinin (Yassıada'dan sonraki) ikinci halkası olan Kurucu Meclis ile başlayan karalama kampanyası, askeri darbenin bir başka yan ürünü olan DPT'nin % 7 büyümeyi çok önemli bir marifet gibi gösteren yayınlarında da sürdürülmüştür. Yıllık % 7 büyüme eğer on yıl süre ile her yıl gerçekleştirilirse on yılın sonunda % 96 büyüme sağlanır. Oysa 1963 sonrası büyüme yıllık % 6'nın dahi altında kalmıştır. (Bkz. Tablo 4)

Buna karşı 14 Mayıs - 27 Mayıs arasında, tarım sektörü % 118, sanayi - enerji - inşaat - ulaştırma sektörleri % 244 - % 309 arasında değişen oranlarda büyümüşlerdir. Basit bir aritmetik işlemle GSMH'nın on yılda % 140 büyüdüğünü hesaplayabilirsiniz.

40 yıldır bu gerçeklerin nasıl gizli kaldığını anlamak mümkün değildir.

Yassıada kararlarının mürekkebi kurumadan yayımlanmaya başlayan (Aralık 1961) YÖN Dergisi, dezenformasyon sürecinin ikinci halkasını oluşturmuştur. Vurguladığı husus, vermeğe çalıştığı mesaj, " Bu böyle gitmez. İşte gördünüz, kapitalist yöntemlerle büyüme sağlanmıyor. Her şey devletleştirilsin" idi.

YÖN Bildirisini imzalayan ve bugün hayatta olan 16 kişi tespit ederek kendilerine DP'nin Ekonomik performansının bilgi ve belgelerini gönderdim. "DP döneminde gerçekleştirilen

---

⁵ **Atatürk'ü 15 yıl sandıkta bekletenler, Atatürk'ü 10 Kasım 1953 günü vatan toprağına kavuşturanlara, Atatürkçülük dersi vermeye kalkışmışlardır masallarında.**

⁶ Bayar'ın kurduğu Türkiye İş Bankası'nın Bayar karşıtı bölümler içeren bir kitabı yayımlaması da, eleştiri alınca, sahip çıkarak savunması da bu başarının ölçütüdür. (Bkz. Ek 7)

büyümenin % 7'nin çok daha üstünde olduğunu bilseydiniz, o bildiriye yine de imzalar mıydınız?" diye sordum. Bir tek Sn. Vural Savaş cevap verdi. "İmzalıydım" dedi. DP'nin % 7'den daha yüksek bir büyümeyi gerçekleştirmiş olduğuna inanamıyormuş da...

Bu da, karalama kampanyasının ne kadar başarılı olduğunun bir başka örneğidir.

Masalları yazarlar; Atatürk'ü canlandıran ve heyecanlandıran olayların ülkenin kalkınmasına ("İktisaden kuvvetli olmak") ilişkin olduğunu, bu nedenle Atatürk'ün 1938 Planı'na büyük önem verdiğini ⁷ görememişlerdir. Zaten hemen hepsi **1938 Plan'ı** ile **1936 Plan Taslağı'nı** birbirine karıştırmışlardır. ⁸

Masal yazarları her nasılsa, 1950 -1960 arasında gerçekleştirilen yatırımları da görmezlikten gelebilmişlerdir?

Bir ülke düşünün; 1939-1949 arasında, Atatürk dört fabrikayı imzası ile onaylamış iken, tek bir şeker fabrikası (o tarihte 10 milyon Dolar ya da 9 ton altın değerinde) kuramamış. Ama, (bugün gerekçesini kimse hatırlamıyor) 1945 - 1949 arasında Ankara'da uçak motorları fabrikası kurmuş! Derken iktidar değişmiş. Bayar'ın kurduğu ve genel başkanı olduğu parti iktidara gelmiş. Zaten çok iyi bir kuruluş olan Şeker Şirketi kendi içinde bir master plan yapmış. Hükümet 415 milyon TL kaynak ayırmış ve 1952-1956 yılları arasında 11 şeker fabrikası kurulmuş. Üretime geçmiş. Şeker sorunu ortadan kalkmış. 27 Mayıs'ta iki fabrika, Ankara ve Kastamonu inşa halinde.

Masal yazarlarına göre 13 yeni Şeker Fabrikası önemsiz! 1939-1950 arası bir fabrika bile kurulamamış olmasına rağmen?

Ülkede çimento karaborsası patlak vermiş. Yalnız 1955 yılında 800 bin ton çimento ithal edilmiş. O tarihte fabrikalar ortalama 80-100 bin ton/yıl kapasiteli olduğuna göre yurtdışında, yabancılara ait, on çimento fabrikası 1955 yılında 365 gün Türkiye için üretim yapmış. 1950 -1960 yılları arasında eski beş fabrika baştan aşağıya yenilenmiş. Kapasiteler 30-40 bin tondan 300 bin tona çıkmış. Dokuz yeni fabrika kurulmuş ve üretime geçmiş. Beş yeni fabrika ise inşa halinde (1961 -1964 arası üretime geçecek.) Toplam 19 fabrika.

1965 çimento üretimi 3 milyon 240 bin ton ! 1949 üretiminin 8.6. katı

On yıl boyunca kamuya ait büyük sınai işyeri sayısı 110'dan 215'E çıkmış. (DİE Yayını No 547 "Sanayii ve İş Yerleri Sayımı İmalat Sanayii 1964" Sf. 299) Artış % 95.

Masal yazarları "Gördün mü bak, yeni KİTler doğurdular, oy peşinde koşarken. Hani mevcutları özelleştireceklerdi?" diye yorumlamışlardır.

Peki, aynı dönemde özel sektöre ait işyeri sayısı ne kadar artmış? Kaçmış, kaç olmuş? 712 imiş, 1340 ilavesi ile 2052 olmuş! Artış % 188 (Kaynak aynı DİE yayını. Ölçü aynı)

Vehbi Koç, bu dönemde 35 yeni şirket kurduğunu yazmış, "Hayat Hikâyem" de.

⁷ Bkz. 1 Kasım 1938 TBMM Açış Nutku

⁸ Bu konuda ilk yanlış yayın Prof. Dr. Afetinan'ın Türk Tarih Kurumu tarafından yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti'nin 2inci Sanayi Planı 1936"dır. Bu kitap bir önsöz ilavesi ile 1936 yılında İktisat Vekaleti tarafından yayımlanan bir kitabın tıpkıbasımıdır. 1936 yılında yayımlanan kitap, Endüstri Kongresi'ne (20-24 Ocak 1936) sunulan yatırım projelerini içeriyordu. İkinci Beş Yıllık kalkınma planının taslağı idi. 1938 Planı o taslaktan daha kapsamlıdır. 1936 yatırım projelerine ek olarak 1937 madencilik planı ile Bayar'ın 10 Aralık 1936 tarihli Şark Raporu'ndaki önerileri doğrultusunda doğu illerine yönelik yatırım projelerini içerir. (Bkz. Kemalist Demokrat Türkiye Sayı 63 ve ULUS Gazetesi 19 Eylül 1938)

Arçelik, Demirdöküm, Otosan bu dönemde kurulmuş. Bossa'nın kurdelasını keserken Bayar, Hacıömer'e "**Böyle bir fabrika kurdun. İşsizlere iş verdin. Allah benim ömründen alsın. Sana versin**" demiş. Sakıp Sabancı bu olayı anlatır ve hüngür hüngür ağladığını yazar. ⁹

Bugün Menderes'i yerden yere vuran bir başka *masal* yazarı işadamı İshak Alaton da Alarko'yu bu dönemde, ucuz banka kredisi ile, kurmuş.

Hayatta olan tüm *masal* yazarlarına sesleniyorum. Sizleri şahsen tanımam. Hiçbiriniz ile kişisel bir sorunum yok Ama sizler, en değerli varlığımız olan genç kuşaklara yanlış, çarpıtılmış, gizlenmiş bilgiler içeren kitaplar bırakıyorsunuz. Bu tür kitapları yazmaya devam ediyorsunuz.

Sizlere göre Atatürk, 24 Kasım 1934 sonrası yaşamamış adeta. Pertek'te, "20 Şeker Fabrikası" dememiş. 4 Senelik 3 Numaralı Plan diye bir şey yok. 19 Eylül 1938 tarihli ULUS'u da herhalde fotomontaj yaparak ben bastım? DP döneminde bu yatırımlar gerçekleştirilmedi. Sadece köye yönelik popülist politika uygulandı. ¹⁰

Eveleyip gevelemeden "Biz yanılmışız. Özür diliyoruz." dersiniz, en büyük destekçiniz yine bizler olacağız. Bu söylemlerinize devam ettiğiniz sürece yazdıklarınızı yayımladıklarınızı yakından takip edeceğiz. Karar sizin. Tercih sizin .

MEHMET ARİF DEMİRER .....7 Ocak 2005

---

⁹ "100. Yaşında Celal Bayar'a Armağan" (Tercüman Yayınları 1982) Sf. 158

¹⁰ 1949 yılının köyünü Mahmut Makal yazmıştı: Bizim Köy. 1949 yılının kuraklık nedeni ile tarımsal üretimin çok düşük olduğunu hatırlatayım.

Bizim Köy kitabını, hiç olmazsa Ek - 6'da özetlediğim tek bir sayfayı, mutlaka okuyun. 1950 yılında Orta Anadolu'nun bir köyünün ne durumda olduğunu görün. Kendinizi o köyde doğmuş bir T.C.vatandaşının yerine koyun. Ondan sonra şu hususları değerlendirin:

DP iktidarı, 40 bin köyden 34 binine su ve yol getirmiş. Köyün dünya ile bağlantısını kurmuş. Köylü vatandaş hastalandığında ilçede, yine DP iktidarının kurduğu 20 yataklı küçük bir hastane olan Sağlık Merkezi'ne gidebilecek. Bu imkânı sağlamış. 115 bin at arabası ve 729 bin kağının yanına 42 bin traktör katmış. Çok değil ama bir başlangıç. Mekanizasyon ile tanışma.

İşte bunları yapmak sureti ile köye yönelik popülist politika uygulamış Demokrat Parti. Siz de Mahmut Makal'ın köyünde yaşayan bir vatandaş olarak elinizi vicdanınıza koyup söyleyin. Çok mu kötü bir iş yapmışlar, şu köylü dostu Adnan Menderes ve arkadaşları? Ya da siz Menderes olsaydınız, aynı şeyleri yapmaz mıydınız?

Şevket Süreyya Bey, Savaş'tan çıkarken ve köy bu durumda (hatta daha da kötü, 1945 yılında) iken kamu fabrikalarının işçilerine lojman yapılmasını öngören kalkınma planı yazabilmişti. Arkadaşı İsmail Husrev Tökin de tarladaki buğdayı, değirmenlerdeki unu ve ülkedeki bütün fırınlardaki ekmeği *devletleştirecekti*, KADRO'da yazdığı uzun bir makalede!

"Köye yönelik popülist politikalar" suçlamalarını bu millet her seçimde serbest iradesi ile reddetmiştir. Çok da haklı olarak...

ÇİZGİ'NİN BELGESİ

ATATÜRK-BAYAR 1938 Kalkınma Planı Hedefleri	1939 - 1949 Dönemi 11 Yıl Yatırımlar - Gerçekleşmeler	1950 - 1960 Dönemi 10 Yıl Yatırımlar - Gerçekleşmeler
1 - ALTYAPI 4 Liman	1 adet iskele (Ereğli) inşa halinde (i.h.)	Altyapı Yatırımları - Liste 1 11 Büyük Liman 40 bin km Karayolu 5 Havalimanı Hububat Siloları - Liste 1/1
2 - ELEKTRİK ENERJİSİ 2 Termik Santral 300 km Enerji Nakil Hattı (ENH) Ek Kurulu Güç: 120 MW	1 Termik Santral (1) ENH yok Ek Kurulu Güç: 60 MW	Enerji Yatırımları - Liste 2 5 Termik Santral 4 000 km ENH + 4000 km ENH (i.h.) 5 büyük baraj + 5 büyük baraj (i.h.) Ek Kurulu Güç: 942 MW
3 - METAL VE ÜRÜNLERİ 5 Çeşitli Fabrika	1 yeni Fabrika: Uçak Motorları Fab. (2) + Karabük Yatırımları	Metal Sanayi Yatırımları 40 Fabrika - Liste 3 Karabük+MKE yatırımları ERDEMİR -Şirket kuruluşu
4 - KİMYA+GIDA SANAYİ 7 Fabrika Kütahya Sentetik Benzin ve Motorin üretecek tesis Yılda 16 500 ton benzin ve 6 000 ton motorin kapasiteli Azot (Gübre) Tesisi Semi-Kok Tesisi	Yatırım Yok Batman Petrol Rafinerisi (3) 8 bin ton/yıl Yatırım yok Yatırım yok	Kimya Sanayi Yatırımları 44 Fabrika - Liste 4 ve 4/1 (Boya + İlaç + Gübre) Yeni Batman Rafinerisi 660 bin ton ATAŞ + İPRAŞ (i.h.) Toplam 4.86 milyon ton Kütahya Azot Sanayi Kompleksi (i.h.)
5 - DOKUMA SANAYİ 1 İplik Fabrikası Erzurum	Sümerbank Çırçır Fabrikası İnşaatı başlamış 2 Dok. Fab.	Dokuma Fabrikaları - Liste 5 30 Büyük İplik ve Dok. Fab.
6 - TOPRAK ÜRÜNLERİ 2 Çimento Fabrikası (210 bin ton/yıl) Ateş Tuğla Fabrikası	1 Çimento Fabrikası (4) (90 bin ton/yıl) Ateş Tuğla Fabrikası (5)	Çimento Fabrikaları -Liste 6 14 Çimento Fabrikası +5 Çimento Fabrikası (i.h.) (3 milyon ton/yıl ek kapas.) Ateş Tuğla Fab. tevsii - % 400
7 - ŞEKER FABRİKALARI 4 Şeker fabrikası (Toplam kapasite: 100 bin ton/yıl)	Yatırım yok	Şeker Fabrikaları - Liste 7 11 Şeker Fabrikası + 2 Şeker Fabrikası (i.h.) (600 bin ton/yıl ek kapasite)
8-MADENCİLİK SEKTÖRÜ Krom-Bakır-Demir-Kömür	Üretimde Artışlar	Madencilik Sektörü - Liste 8 Üretimde büyük artışlar
9 - ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ 28 Yeni Gemi(67 bin DWT) Vagon-Lokomotif alımları	ABD'den alınan kullanılmış gemiler - DC3 uçakları	Ulaştırma Sektörü - Liste 9 Yeni gemiler + Viscount'lar Binlerce vagon + lokomotif
10 - MUHTELİF 30 Küçük-Ortaboy Fabrika	Rize Çay Fab. (6) SEKA tevsii üniteleri	61 Büyük Fabrika - Liste 10
Tüm Hedefler - Liste 11	Yatırımlar - Liste 12	Yatırımlar Listeler 1 - 10
26 Büyük Tesis	6 Tesis (1938 x ¼)	260 Büyük Tesis (1938 x 10)

KAYNAKÇA

KİTAPLAR - MAKALELER

- ALATON, İshak, İstanbul Sanayi Odası 50 inci Yıl Albümü içinde makale, İst., 2002
- AYDEMİR, Şevket Süreyya, "Tek Adam" ve "İkinci Adam" Remzi İst.,1966-67
- AVCIOĞLU, Doğan, "Papuççu Muştası" İleri Dergisinde makale, İstanbul
- BİLGİNER, Recep - YALÇIN, Mehmet Ali
- "Türkiye Reiscumhuru CELAL BAYAR'ın Amerika Seyahatleri" Ankara, 1954
- BORATAV, Korkut, "DP Döneminde Ekonomi" Tarih ve Toplum, İstanbul, 1955
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal, "Dolmabahçe'den Anıtkabir'e" Sel Yayınları, İst., 1955
- ÇAVDAR, Tevfik, "Türkiye Ekonomisinin Tarihi 1900-1960" İMGE, Ankara, 2003
- ERKİN, Feridun Cemal "Dışişlerinde 34 yıl Vaşington Büyükelçiliği" Türk Tarih Kurumu, Ank., 1987
- GÜVEN, Sami, "1950'li Yıllarda Türk Ekonomisi üzerinde Amerikan Reçeteleri" Ezgi Kitabevi, Bursa, 1998
- KANSU, Günal, "Planlı Yıllar (anılarla DPT'nin öyküsü)" Kültür Yayınları, İstanbul, 2004
- KAYRA, Cahit, "38 Kuşağı" Kültür Yayınları, İstanbul, 2002
- KURDAŞ, Kemal, "Bitmeyen Gaflet ve Türkiye Ekonomisinin Çöküşü" METU PRESS, Ankara, 2003
- MAKAL, Mahmut, "Bizim Köy" Bizim Köy Yayınları, Ankara, 1970
- PAMUK, Şevket (ve R. OWEN) "20. Yüzyılda Ortadoğu Ekonomileri Tarihi" Sabancı Üniversitesi, İstanbul, 2002
- ŞENŞEKERCİ, Erkan - Yılmaz GÜLCAN, "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" Cilt II Alfa, İstanbul, 2002
- ŞEHSUVAROĞLU, Haluk, "Tarihçi Gözüyle Atatürk" Varlık, İstanbul, 1967
- ULUATAM, Özhan, "Geçmiş Bakmak - Cumhuriyet Dönemi İktisadi, Mali, Siyasi Olaylar Kronolojisi 1920-2000" İmaj Yayıncılık, Ankara, 2001
- YENAL, Oktay, "Cumhuriyet'in İktisat Tarihi" homer kitabevi, İstanbul, 2003

KRONOLOJİLER

- İslam Ansiklopedisi, 10. Fasikül, "ATATÜRK" Makalesi Eki
- T.C. Kültür Bakanlığı 75. Yıl "Mustafa Kemal ATAT ÜRK Albümü" Ankara, 1998

GAZETE VE DERGİLER

- ULUS Gazetesi 19 Eylül 1938
- ULUS Gazetesi 14 Mart 1950
- ZAFER Gazetesi 5 ve 8 Ocak 1955
- FORUM Dergisi 15 Ocak 1955
- THE NEW YORK TIMES 30 Mayıs 1953, 21 Mart 1954, 29 Aralık 1954

RAPORLAR

- HILTS Raporu, "Türkiye'nin Yol Durumu" Ankara,1948
- THRONBURG Raporu, "TURKEY An Economic Appraisal" Greenwood, N.Y.,1949
- BARKER Raporu, "The Economy of TURKEY" Dünya Bankası, Vaşington,1951

RESMİ YAYINLAR

- DPT Yayın No 772 -1969, DPT BBYKP Kitabı -1963, DİE Yayın No 2252-2001, Ankara

